

Lietuvos seimas ratifikavo Maskvos paktą

SOVIETAI PASIŽADĖJĘ NESIKIŠTI Į LIETUVOS VIDAUS REIKALUS

KAUNAS, spal. 15. — Lietuvos seimas vakar ratifikavo tomis dienomis Maskvoje pasirašytą sovietų Rusijos Lietuvos savitarpės paramos sutartį.

Prieš tai seime kalbėjo užs. reikalų ministras J. Urbšys.

Jis pažymėjo, kad sov. Rusija pasižadėjusi nesikišti į Lietuvos vidaus reikalus.

Be to, jis sakė, kad derybų laiku Maskvoje Stalinas parodęs daug gilius užuojautos savo kaimyniui tautai — Lietuvos valstybei.

Lietuvos atstovybė aiškina, kas yra numatyta Lietuvos s. Rusijos sutartyje

WASHINGTON, spal. 12 (paštu). — Lietuvos pasiuntinybė, belaukdama oficialės žinios apie pasirašymą Maskvoje tarpusavės militarinės paramos ir Vilniaus grąžinimo sutarčių, tuo tarpu į paklausimus gali tiek pranešti, kad išvadoje korektingų ir apdairių derybų susitarimuose numatoma:

1. Vilniaus miesto, Trakų, Švenčionių su apylinkėmis grąžinimas Lietuvai principu atrodo teigiamai išspręstas; smulkmenas netrukus patirsime kai gausime oficialių pranešimų.

2. Vilniaus srities sugrąžinimas turės nuolatinį pobūdį ir Vilniaus kraštas sudarys nebeatidalomą teritorijos dalį Lietuvos suverenume; kas dėl tarpusavės paramos (mutual assistance) sutarties, tai ji sudaroma desimčiai, ar penkiolikai metų su proga pratęsti ateityje.

3. Grynai apsaugos sumetimais įrengtos sovietų įgulos stovyklos krašto pasieniuose, neišskiriant Vilniaus krašto; įgulų kariuomenės bendras skaičius atrodo labiau apribotas negu mūsų kaimynuose; stovyklavimo terminas, matomai, priklausys nuo tarptautinių įvykių.

4. Sovietų įgulos, patalpin-

tinios tam tikrose vietose, ne pramonės centruose ir ne didmiesčiuose. Užtikrinta, kad kariškos įgulos jokiū būdu nesikiš į vidurinę krašto santvarką, nei į policijos pareigas; tų įgulų rajonai išnuomuojami ir, žinoma, pasilieka Lietuvos valdžios jurisdikcijoje.

5. Lietuvos ir Sovietų Rusijos sutartyje yra svarbus posmas, kokio nėra estų, latvių sutartyse: būtent, konsultacijos priemonė galimos agresijos akyvaizdoje.

6. Lietuva laikėsi ir dabar laikysis "gerojo kaimyno" taktikos savųjų kaimynų atžvilgiu; Lietuva dabar randasi tik dviejų didžiųjų kaimynų tarpe; abu tie kaimynai, vokiečiai ir rusai, yra užtikrinę Lietuvos neutralumą gerbti; Lietuva ir toliau laikysis didžiausio vidurinio vieningumo ir neabejoja galėsianti geruoju sugyventi su naujuoju savo kaimynu Sovietų Rusija; Lietuvos pasiuntimos prievolės bus sąžiningai pildomos ir Lietuva todėl turės teisės to pat reikalauti iš kaimyno.

Amerikos lietuvių talka kaip pirmiau taip ir dabar naujai pasikeitusiose apstovose yra ir bus broliška įvertinama.

pieriaus juostelėmis, kad nuo bombų sprogdimo trenksmo ne ištrupėtų. Meno daiktai sukrauti į saugias vietas.

Prezidentas Kallis paskelbė moratoriumą tarnyboje esamų vyrų skoloms. Birža atidaryta. Ministrų kabinetas dviem nariais padidintas, kad padidinti vyriausybės daugumą seime.

FORDAS PRIEŠ GINKLŲ EMBARGO ATSAUKIMĄ

DEARBORN, Mich., spal. 15. — Henry Ford griežtai pasisako prieš ginklų embargo atšaukimą. Visuomenė priešinga atšaukimui. Atšaukimas reikštų, kad Amerika įžengia karan Europoje. Koks čia skirtumas tarp karo reikalų gamybos ir aktualaus kare dalyvavimo.

Į naciai žinomas drašūnas "Shipwreck" kely perėję penktadienį, spalio 13 d., išbandė savo laimikį ant 54-rių aukščių namo New Yorke, kaip čia vaizdoje matome. Ir jam nieko neįvyko. (Acme telephoto)

SUOMIŲ DELEGACIJA GRĮŽO HELSINKIN

HELSINKIS, spal. 15. — Suomijos delegacija iš Maskvos grįžo namo su sovietų patiektais reikalavimais, kuriuos vyriausybė apsvaistys. Tik nežinia, kaip greit delegacija vėl galės vykti į Maskvą ten vesti tolimesnius pasitarimus, jei pasirodys, kad bus galimybės susitarti. Suomų delegacija, sako-

ma, tik vieną kartą priimta Kremliuje, kur pasikeista nuomonėmis su komisaru Molotovu ir Stalinu. Kiek anksčiau buvo pranešta, kad derybos neribotam laikui nutrauktos. Paskiau pažymėta, kad taip nesama, kad sovietai Suomijai nepaduoda sunkiųjų sąlygų.

TARPTAUTINIS EUCHARISTINIS KONGRESAS NEĮVYKS

VATIKANAS. — Ateinančiais 1940 m. Nicejoj, Prancūzijoje, turėjo įvykti tarptautinis Eucharistinis kongresas ir prie jo buvo plačiai ruošiamasi. Tačiau visus pasitarimus karas sutrukdė.

Pagaliau paskelbta, kad dėl karo rengiamas kongreso neįvyks.

OTTAWA, spal. 15. — Patirta, kad artimoj ateityje Kanada į Europos karą pasiųs 16,000 kareivių.

RYGA. — Lietuvoje kolektojami fondai, drabužiai ir maistas Vilniaus gyventojams šelpti. Tenai be kitko yra galybės bėglių, kurie alksta ir šala. Pranešta, sovietų kariuomenė iš Vilniaus ištraukiamą ir miestą ir apylinkes užimti bus pasiūsta Lietuvos kariuomenė — gal antradienį.

TALLINAS, Estija. — Čia karo prielankon atplaukė dvylika sovietų karo laivų ir susijungė su anksčiau atplaukusiais trimis raudonųjų karo laivais. Tallinas yra už 55 mylių nuo Helsinkio.

J. A. V. HIERARCHIJOS 150 METŲ SUKAKTIS

WASHINGTON. — J. A. Valstybėse įsteigtos hierarchijos 150 metų sukaktuvės šiemet lapkričio 17 dieną bus minimos iškilmingomis pontificalinėmis Mišiomis nacionalinėje Amerikos katalikų šventovėje — Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje.

Šios iškilmės bus įspūdingos ne vien sukakties minėjimu, bet dar ir tuo, kad tą dieną čia įvyks šalies hierarchijos metinis suvažiavimas. Tad sukaktuvėse dalyvaus kone visi šalies arkivyskupai ir vyskupai.

Amerikos hierarchijos įsteigimo pradžia prasideda prelatu John Carroll konsekravus Baltimorės vyskupu. Tas įvyko 1789 metais rugpjūčio 15 d. Baltimorės vyskupija sukurtą 1789 m. balandžio 6 d. 1898 metais ši vyskupija pakeista arkivyskupija ir jos vyskupas paskirtas arkivyskupu.

Apaštališkas delegatas J. A. Valstybėms, J.E. arkivyskupas A. G. Cicognani, perėjęs vasarą lankėsi Vatikane. Šventasis Tėvas Pijus XII jį priėmęs klausinėjo smulkmenų apie rengiamas iškilmes ir reikškė pageidavimą dalyvauti šiose svarbiose ir reikšmingose sukaktuvėse.

Šia proga Jo Šventenybė nepaprastai aukštai įvertino vokiečių kunigų, vienutelių brolių ir seserų santūrų darbą vimosi Amerikos katalikybės ir Bažnyčios gerovei per pusantro šimto metų. To darbo vaisiai tikrai dideli.

To atšizvelgus popiežius ir reikškė pageidavimą pats asmeniškai dalyvauti tose iškilmėse. Deja, tas neįmanoma.

NACIAI NUSKANDINO BRITŲ KARO LAIVĄ "ROYAL OAK"

LONDONAS, spalio 15. — Britų admiralitetas paskelbė, kad nacių povandeninis laivas nuskandino Anglijos didelį karo laivą "Royal Oak", kuris turėjo apie 1,200 vyrų įgulos. Tik apie 370 vyrų išvaduoti, o kiti visi, matyt, žuvę.

"Royal Oak" buvo pastatytas pasaulinio karo laiku ir tame kare buvo naudojamas. Nuodugnai buvo atnaujintas. Buvo 620 pėdų ilgas, iki 22 mazgų greičio.

Tas yra nepaprastas Anglijai smūgis Vokietiją blokuojant.

BERLYNAS, spal. 15. — Vokietijos vyriausybės slouksniuose kilo daug džiaugsmo gavus žinių apie britų karo laivą "Royal Oak" nuskandinimą. Nacių spauda didelėmis raidėmis pranešė šį įvykį — reikšmingą Vokietijos laimėjimą jūroje.

Taip pat pranešė, kad nacių orinėmis bombomis anadien sugadintas kitas britų karo

laivas milžinas "Hood", kurio pataisymas ims apie 6 mėnesius. "Hood" yra vadinamas "superdreadnaughtas", turįs apie 1,400 vyrų įgulos.

Naciai tvirtina, kad artimiausiuoju laiku Vokietija su sovietais akcijoje turėsią iki 200 povandeninių laivų ir britų jūrinė blokada bus sulaužyta.

WASHINGTON, spal. 15. — Karo laivyno specialistai tvirtina, kad karo laivo "Royal Oak" nuskandinimu Anglijai tenka nepaprastas smūgis. Specialistai negali nusi-

mąnyti, kokiū būdu povandeninis laivas galėjo prieiti prie to laivo, aplink kurį visados nardė žvalginiai laivai ir skraidė jūriniai lėktuvai.

Kitas dalykas svarbesnis. Didieji karo laivai pašoniais turi specialinius įtaisymus apsisaugoti nuo torpedų. Nesuprantama, kaip torpeda, arba jų kelios, galėjo pramušti laivo plienines sienas.

Tas nepaprastai svarbu žinoti laivyno specialistams.

NEATSAUKTI GINKLŲ EMBARGO, PAREIŠKIA LAK. LINDBERGHAS

WASHINGTON, spal. 14. — Lakūnas pulk. Ch. A. Lindberghas kalbėjo per radiją ginklų embargo klausimu. Jis pasiūlė keturių posmų neutralumo programą, kad Amerikai neleistų įsikšti karan Europoje. Jis siūlo:

1. Embargo ofensyviniamis ginklams ir municijai. Jei šios rūšies ginklai ir municija būtų parduodama, Amerika būtų įvelta karan.

2. Parduoti tik defensyvinės rūšies ginklus, pavyzdžiui, priešlėktuvinės patrankas.

3. Uždrausti visokias amerikoniškų prekių siuntas į Europą, ypač į karo zonas.

4. Nepripažinti jokio kredito kariaujančioms valstybėms. Lindberghas nurodė, kad po pasaulinio karo Europos valstybės atsiskakė mokėti karo skolas.

Lindberghas tarp kitko sakė:

"Netikiu, kad ginklų embargo atšaukimu būtų padėta, arba pagelbėta demokratijai Europoje, nes, mano nuomone, šis karas ne dėl demokratijos vykdomas. Šis karas vedamas dėl Europos valstybių balanso. Kiek ilgai amunicijos bus apturima, tiek ilgai bus kariaujama; ir vis daugiau Europa bus naikinama ir mažai vilties liksis demokratijai".

"Jei daug kas tiki, kad em-

bargo atšaukimu bus padėta vienai kuriai pusei, tai kam reikia save apgaudinėti kalbomis apie koki ten Amerikos neutralumą?

"Tad šie visi tur aiškiai pripažinti, kad embargo atšaukimas yra pirmasis karan įsikšimo žingsnis. Paskiau sektų kredito pripažinimai, o vėliau kariuomenės siuntimas į Europą".

HITLERIS NUSPRENDĖ VYKTI KARO FRONTAN

BERLYNAS, spal. 14. — Nacių vadai ir spauda karčiais žodžiais puola Anglijos ministrą pirmininką Chamberlainą, kuris atmetė Hitlerio su gestijas nutraukti karą. Sako, iš Chamberlaino kitko tikėtasi. Ir jei Anglija su Prancūzija nenori priimti Hitlerio "ištiesios taikai rankos", tai turės karą ir tai tokį, kuriuo visas pasaulis bus sukrėstas.

Hitleris, kurs skaitomas Vokietijos pirmuoju kareiviu, nusprendė vykty vakarų karo frontan. Savo padėjėjams jis palieka vadinamą "politinį testamentą". Pažymėta, kad jei jam karo fronte įvyktų bet kokia nelaimė, jo įpėdiniai Vokietiją toliau valdytų naci-onalsocializmo pagrindais ir vestų karą.

ORAS

CHICAGO SRITIS. — Numatoma giedra ir šalčiau. Saulė teka 6:04; leidžiasi 5:08.

REMKITE, PLATINKITE KATALIKIŠKĄ SPAUDĄ

"DRAUGAS"

THE LITHUANIAN DAILY FRIEND

2334 SOUTH OAKLEY AVE., CHICAGO, ILLINOIS

Published Daily, Except Sundays

Subscriptions: One Year — \$6.00; Six Months — \$3.50; Three Months — \$2.00; One Month — 75c. Europe — One Year — \$7.00; Six Months — \$4.00; Single Copy — 3 cents.

Advertising in "Draugas" brings best results.

"DRAUGAS"

Išleina kasdien, išskyrus sekmadienius.

Prenumeratos kaina: Jung. Amerikos Valstybės: Metams — \$6.00; Pusei Metui — \$3.50; Trims mėnesiams — \$2.00; Vienam mėnesiui — 75c. Kinose valstybės prenumerata: Metams — \$7.00; Pusei Metui — \$4.00. Pavieniai numeris — 3c.

Skelbimų kainos pristatymas pareikalavus.

Bendradarbiaus ir korespondentams rašyti negrežina, jei nepasirodo tai padaryti ir nepasirašo. Tais atvejais, kai rašytojas nepasirašo, redakcija pasirašo sau teisybę, ir taip pat išleis rašytojo rašytą, jei rašytojas nepasirašo. Rašytojas, kuris nepasirašo, prisiima atsakymą už rašytą. Rašytojas, kuris nepasirašo, prisiima atsakymą už rašytą. Rašytojas, kuris nepasirašo, prisiima atsakymą už rašytą.

Entered as Second-Class Matter March 31, 1916, at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Savais Reikalais

Šiandien norime pasakyti žodį ir "pro domo sua".

Siemet, kaip mūsų malonūs skaitytojai jau labai gerai žino, mums dienraščio "Draugo" jubiliejų. Tą minėjimą pradėjome praėjusį sausio mėnesį, o baigsime lapkričio mėnesio 19 d.

Lapkričio 19 d. graziame Shoreland viešbutyje įvyks "Draugo" jubiliejinis banketas, į kurį išanksto kviečiame savo skaitytojus, bendradarbius ir visus bičiulius.

"Draugas" yra surengęs daug koncertų ir vadina jų piknikų, tačiau bankietę rengia pirmą kartą savo gyvenimo istorijoje. Ji rengia retą jubiliejaus progą.

Šis kelias pasirinkta baigti jubiliejinis metas, nes per bankietę galėsime atviriau pasikalbėti apie mūsų laikraščio praeitį ir pasitarti apie jo ateitį. Be to, turėsime progą paviešėti drauge su visais mūsų spaudos darbininkais ir pasidžiaugti visais nuveiktais darbais.

Sukakvūvų užbaigimo progą išleisime patvirtintą, sukakvūvų "Draugo" numerį, kuriame prasime organizacijos, draugijos, bičiulius ir profesionalius pasirašiusi ir ta pačia progą pasveikinti "Draugą", tarnavusį bažnyčiai, tautai, ir visuomenei per trisdešimt metų.

Berods ir rašyti nereikia, kiek daug "Draugas" tarnavo visoms mūsų reikmėms, tautinams ir ekonominiams įstaigoms ir taip pat organizacijoms ir draugijoms. Dėl to visai yra natūralu, kad dienraščio leidejai tikisi sulaukti sukakvūvų ir kitomis progomis ir moralines ir mediagines paramos. Daryvinaš bankiete ir sveikinimai sukakvūvime numeryje, kaip tik ir bus toji parama, kurią laikraštis yra užsipelnęs ir tikisi jos susilaukti.

Daromi prisirengimai, kad tuoj po jubiliejinio bankieto būtų galima pradėti naujų "Draugo" skaitytojų vaju. Visi, kuriems tik tapti vieninteliu lietuvių katalikų dienraščio Amerikoje kvestijomis ir kad jis būtų skaitomas kaip plačiausia, yra nuosirdžiausia prasmi įstovį į taiką, ir vajininkų eiles. Daroas yra reikalingas ir be galo kilmis. Dėl to manom, kad ne tik čia, Chicago, bet ir visur kitur atsiras taurios dvasios idealistų, kurie aktyviai dalyvaus šiame "Draugo" vajuje.

Tokie tai mūsų dienraščio reikalai, kurie visiems sąmoningiems lietuviams katalikams turi būti arti širdies, turi rūpėti.

Lenkai Vis Lenkai

Lenkija per 19 metų laiką pavergusi Vilniaus kraštą, kurį Lietuva tik tuomet atgavo, kuomet ji, Lenkija, buvo suskaldyta.

Ligiol lenkų spauda tylijo apie Vilniaus grįžimą prie Lietuvos. Ji pasitenkino pranešusi skaitytojams tik patį faktą.

Bet, štai, aną dieną Chicagoj išeinąs lenkų dienraštis "Dziennik Zjednoczenia" pirmas išreiškė savo nuomonę apie Vilniaus grįžimą prie Lietuvos.

Tas laikraštis mano, kad iš to grįžimo nieko neišeis, nes Lietuva su Vilnium turės priklausyti nuo Maskvos.

Tarp kitko tas lenkų laikraštis pastebi, kad Lietuvos likimas, kaip valstybės, nuo pačių lietuvių pareis. Girdi, jei jie, lietuviai, Vilniaus krašto lenkus traktuos žmoniškai, Lietuvos valstybė gyvuos. Laikraštis išreiškia pasitikėjimą, kad "ateis laikas, kuomet

Lenkija sugrįš į Vilnių", tada Lenkija žinosianti ką padaryti su Lietuva. Reiskia, jei lenkai Vilniaus krašte bus gerai traktuojami, atsistatysiu Lenkija galės palaikyti Lietuvą, kaip valstybę, bet, jei priešingai įvyktų, Lietuva būtų nušluota nuo žemėlapiu. Bet kokiu lenkų veikimo varžymu Vilniuje, lietuvių išsirasysią savo valstybei mirties dekretą.

Matoč, kokie tie lenkų ponai. Ir savo valstybę praganė, bet vis dėlto neužmiršta Lietuvai grąsinti. Ir valstybės pražudymas į jų puikiybę ir godumu užuodytas gaivas proto neįdėjo. Tikrai gaila.

Tas pats lenkų dienraštis išdrįsta ir tai pasakyti, kad, girdi, dabartinė Lietuvos padėtis gal duosianti progą patirti, kas yra Lietuvos draugai ir kas priešai. Gal jau ir dabar lietuviai priejo prie įsitikinimo, kad Lietuvos Unija, tai buvusi geriausia lietuvių laisvės garantija. Iš visų savo "klaidų", lietuviai esą turėtų pasimokyti ir, supras kime, puli lenkams į glėbį.

Durnesnių pastabų lenkų laikraštis padaryti, žinoma, negalėjo. Praradę savo valstybę, kitus drįsta mokyti ir grąsinti. Jie turėtų žinoti, kad jei Lietuva bet kokiais artimesniais ryšiais būtų buvusi surišta su Lenkija, ir ji būtų jos likimo susilaukusi. Kadangi Dievas apsaugojo Lietuvą nuo tokių ryšių su lenkais, ji šiandien tebėra nepriklausoma valstybė.

Kaip bus traktuojami Vilniaus krašte gyvenę lenkai, apie tai lenkų vadai neturėtų rūpintis. Jie gali būti tikri, kad įgimtas lietuvių žmoniškumo jausmas neleis lietuviams keršyti lenkų tautos žmonėms už tas kruvinas skriaudas, kokias padarė Vilniaus krašto lietuviams lenkų valdžia, valdydama tą kraštą per 19 metų.

APŽVALGA

Kiti Apie Lietuvos Sutartį Su Sovietais

"Amerika" rašo: "Sutartis skamba gražiai, bet visa priklausys nuo to, kaip ji bus vykdoma. Jei Sovietų Rusija neatsisakys geros valios, Lietuvos klestėjimas nebus sulaukomas, Lietuvos suverenumas nebus pažeidžiamas. Juk istorija žino atsitikimų, kad svetima kariuomenė yra stovėjusi kitoje valstybėje ne okupaciniams tikslais. Tiekėjime, kad ir Sovietų kariuomenė stovės Lietuvos teritorijoje tik tikėtis tiems, kurie pažymėti pasirašytoje sutartyje.

Sutartis pripažįsta Lietuvai visai savarankišką tvarkymąsi viduje, pripažįsta jai jos socialinę ir ekonominę sistemą; abi valstybės pasižada nesikišti į vieną kitos vidurinius reikalus. Šis nuostatas labai svarbus. Nuo jo vykdymo priklausys abipusiai geri santykiai. Sovietų Rusijos vidurinė santvarka visai neprivalėtų turėti jokios įtakos į Lietuvos vidaus gyvenimą. Aišku, ideologinės propagandos iš komunistinio internacionalo bus labai sunku išvengti. Komunistų idėjos apimti asmenys šiandien Lietuvoje pasijus daug laisviai, bet iš kitos pusės gali būti ir teigiamų rezultatų, kuriuos galima šiaip pramatyti.

Lietuvos atsakingi pareigūnai turės nukreipti energingas pastangas į socialinį klausimą. Lietuvos visi žmonės — kaimiečiai, bežemiai, miestų darbininkai, tarnautojai, kurie ir dabar turėjo žmonišką gyvenimo sąlygas, turės susilaukti dar palankesnių aplinkybių gyventi. Nors kun. Krupavičius pravėdė didelę žemės reformą, bet per pastintinius kelis metus jos vaisiai šiek tiek sumažinti, tad vyriausybei, numatome, teks praplėsti žemės reformą, kad dar didesni skaičius bežemių taptų savarankiškais žmonėmis. Turės būti išlygintas dar pastebimas valdininkų, turtingesnių asmenų ir vadinašios liaudies žmonių skirtumas visuomenėje. Tikybą išpažįstantiems žmonėms pavojus galės būti mažesnis, jei Kristus paliktų melės, lygybės ir teisingumo dėsnį skelbėjai ir vykdytojai dar arčiau pasieks visą visuomenę ir visada bus su ja, joje ir už ją.

Kai Lietuvoje socialinis gyvenimas puikiai žydės, kai jos gyventojų visiška dauguma turės sąlygas suaugiai gyventi, tada jokia užsieninė propaganda sukurti naują santvarką nebus pavojinga. Lietuvos žmonės, tikime, supras naujas gyvenimo sąlygas ir stengsis jas paversti kiek galima daugiau įmanomomis dirbti ir gyventi. Todėl bent

PYORRHEA - PYOREHIA

Rašo Dr. G. I. Bložis

Žodis pyorehia yra paimtas iš graikų kalbos ir plačiai vartojamas tarpe angliškai kalbančių žmonių. Pyorehia reiškia pulių bėgimą iš danties ir smegenų tarpo. Pūlius ten pagaminą pūnantys dantų pasietėliai. Mes, lietuviai, ir gi dažnai vartojame tą žodį, bet senesnės kartos žmonės dar, kartais, vartoja žodį škorbutas, vietoj pyorehia, nors, tikrai, škorbutas neatitinka pyorehia simptomams bei apsirėiškimui. Škorbuto apimta gyvybė esti suvargusi ir nykstanti, o pyorehia apimti dantys atrodo kaip tik priešingai: dantys balti, gražūs, smegenys raudonos, pilnos kraujo.

Pyorehia gauti yra keletas priežasčių, iš kurių viena paprasčiausių, tai ne tik nėjimas pas dantistą, kad apžiūrėtų ir išvalytų dantis, bet ir nevalymas jų namie rytą ir vakarą. Nešvarumas, kuris susidaro iš seilių nuosėdų, kraujo ir jo sėrumo, pradeda nusėsti ant danties ir paliečia smegenų krašteliu. Nevalant dantų tasai nešvarumas eina gilyn ir gilyn tarpe danties ir smegenų. Nors paktekės ten nešvarumas, sukurteja, kaip ir dantis, vienok nesukelia jokio skausmo, tik vėliau pajuntama niežėjimo ir pradedama pastebėti, jog dantis darosi lyg ilgesnis ir imena klebėti.

Kita pyorehia atsiradimo priežastis, tai netikėtas užtaisymas dantų ir blogas pritaikymas tiltelių, bei karūnų, būtent perdideli bei aštrūs kraštai; jei duoda geros progos pyorehia bujoti.

Bendrai imant, žmonės yra daugiau netekę dantų nuo pyorehia, negu nuo kitos kurios ligos. Nuo vienokio, ar kitokio gedimo žmonės yra netekę dantų, bet ne tiek, kiek nuo pyorehia. Ji yra labai ypatinga liga, nes apgauna ne tik paprastus darbininkus, bet ir mokytus, net neretai ir dantistus. Dantisto akimis žiūrint dantys atrodo normalūs ir sveiki. Bet reikia giliau pažūrėti. Pyorehia apimti dantys ypatingai iš lauko pusės atrodo švarūs, balti ir gražūs, tik tai truputį didesni, negu normalūs dantys ir jaučiama, kad pradeda krukėti. Danties struktūros pyorehia visai nepažeidžia, nes ji veikia tik ant minkštų kūno audinių, būtent ant dantų pasietėlių bei poredantumo, reiškia elemento, kuris jungia dantį ir žandikaulį. Kuomet tie dantų pasietėliai pūna, skausmo visai nejaučiama ir nieko negalima matyti, išskyrus mažą ženklą, tai yra paraudonavusias apie dantis smegenis. Vienok, paspaudus smegenis, jei yra pyorehia, tuojau pasirodo bistubinės pūlių, o toliau pūliuotas kraujas. Kraujas ir pūliai bėga iš tarpo dantų ir smegenų, nes juos ten gami-

an pyorehia apimti bei pūnanti dantų pasietėliai ir nuo to dantų smegenų krašteliu gauna karštį, arba įdegimą. Taigi, nuo tos lėtos ir nuolatinės bei įkrios iritacijos dantų pasietėlių pūvimas eina labai lėtai, todėl ir skausmo žmogus nejaučia. Smegenims gavus įdegimą ir labiau patinus jas tik palietus tuojau pradeda bėgti kraujas. Tiesa, iš dantų smegenų ir šiaip kraujas greičiau bėga, negu iš kitos kurios kūno dalies. Taigi, pasirodymas kraujo iš dantų smegenų ne visuomet yra pyorehia priežastim. Tik dažnus pasikartojimas to kraujo bėgimo jau duoda suvartoti, kad reikia pasivesti save savo šeimos dantų gydytojui.

Kai jau labai esti dantys ir dantų smegenys apimti pyorehia, smegenys tada žymiai pastorėja, labiau parausta, net atšoka nuo dantų. Tuomet ir dantis pasidaro liuosas. Kai pajuntama smegenyse skausmas, tada jau nėra jokios abejonės apie pyorehia buvimą ir gydymas jau esti pavėluotas. Kai tokioje padėtyje atsiduria dantys, žmogui yra pavojaus ne vien nuo pyorehia prarasti dantis, bet gauti ir kitokią ligą, nes esantieji pūliai užkrečia limfotikus, kraują ir t.t. O tas ir sudaro pavojų žmogaus gyvybei.

Skaitytojas yra girdėjęs, kad žmogus turėdamas blogus, pažeistus tonsilus, suardo savo sveikatą. Tą patį galima pasakyti ir apie apleistus dantų kakliukus. Yra apskaičiuota, jog aštuonis sykais daugiau esti vietos infekcijai apie blogus dantis, negu apie blogus tonsilus. Vienok daugelis pasakys, jog žmogus yra laimingesnis su blogais tonsilais, negu su blogais dantimis. Pyorehia labai padeda ir kitoms ligoms įsigalėti, kaip antai, širdies, sąnarių, reumatizmo, plaučių ir kit. Dėl to, visuomet reikia daboti savo dantis ir, pamąčius, ar pajutus, ką nors įtartino, visuomet apšmukės pasitarti su savo šeimos dantistu.

Siemet Mažiau

Oficialiais duomenimis šiemet Lietuvoje varžytinių skaičius mažesnis nei pernai. Per 7 mėn. kilnojamo turto varžytinių buvo 41 (pernai 50); ir nekilnojamo turto 438 (pernai 699). Iš varžytinių parduodamo nekilnojamo turto skolos siekė 3,240,000 lt. (pernai 6,110,000 lt.) ir parduotų turto už 2,950,000 lt. (pernai 4,960,000 lt.).

KAUNAS (E) — Telefono susisiekinimas su Jungt. Valstybėmis per Angliją laikinai nutrauktas ir užnėgostas per Italiją, Roma. Mokestis liekas pats.

Šiuo metu turime žiūrėti į naują Lietuvos lat primena kiekvieno lietuvi pareigas, o gyvenimo laikotarpį šviečiomis akimis, kurių tikinčiųjų maldos lai krypta dabar į Aušros Vartų Vilniuje Dievo Motiną, kad Ji Naują padėtis turi dar labiau įpareigoti išmėlyti pas Aukščiausių, ypatingų malonių mus visus dirbti. Lietuviška sąžinė lai nuolat Lietuvai ir visi lietuvių tautai".

Naujo tipo Amerikos Jungt. Valstybių priešlektuvinė kaulolė. (Acme telephoto)

Pluoštas Grajų Minčių

O, laisve, laive, kokios piktadarybės vardan tavęs! Nuolatini bruzdėjimas yra laisvės kaina.

Laisvė yra toks daiktas, kad mes neprivalome venėti nei mirties varantis prie jos atgavimo.

Laisvė nenužengs ant žmonių, bet patys žmonės turi kilti į laisvę. Tai yra palaima, kuri turi būti užpelnyta pirm, negu ji teiks džiaugsmo.

Dievas suteikia laisvę tik tiems, kurie ją myli ir visuomet pagatavi ją saugoti ir ginti.

Laisvė, kuomet įleidžia šauknis, tampa greit augančių augalu.

Dievas valdo žmonių reikalus. Jei žvirblis nepuola žemėn Jo nepatėnytas, tai nei valstybė negali įsikurti be jo pagalbos.

Laisvoje šalyje yra dangų riksmo ir mažai kentėjimo.

Despotiškoj šalyje yra mažai nusiskundimo, bet labai daug dejavimo.

Šalys yra turtingos ne tiek, kiek jos yra derlingos, bet kiek laisvos.

Dievo priešininkas niekuomet nebuvo tikru žmogaus prieteliu.

Prakeiktas ankso troškimas! Ko tu nepriversti žmones papildyti.

Su vyrais visuomet būkime vyrais, bet prieš Dievą visuomet būkime vaikai, nes Dievo akyse mes ir esame vaikai.

Kas būdamas neturtingas veda turtingą žmoną, tas gauda ne žmoną, bet valdovą.

Senatvė palyginus su amžinybe yra tik pirmas ryto blykstėjimas.

Verčiau kentėk už teisybę, negu turėk pasisekimo neteisybėje.

Auksas labiausia blizga ten, kur dora pradeda temti, lygiai kaip sanlei nusileidus žvaigždės turi progos panirgėti.

Tas gerai pamokslininkauja, kurs gerai gyvena.

Kas dainuoja, tas nubaido negales.

Nėra didesnio krintimos, kaip nelaimėje prisiminti praleistus laimingus laikus.

Tuščia garbė gali žydyti, bet ji niekad neneš vaisiaus.

Surinko A. Valančius

Vatikano Programoj Dalyvauja Choras

Šeštadienį, spalio 21 d. tarp 1:00 ir 1:30 po pietų EST. per NBC — Red Network, kartu su Kardinolu Fumasoni Bondi, Sacred Congregation of Propaganda prefektu, kuris sakys savo metinę Misijų Sekmadienio kalbą, bus girdima iš Vatikano ir 100 balsų vyrų Propaganda Fides choras. Choras sudarytas iš viso pasaulio tautų. Toj pačioj programoj bus girdimas ir Monsinoras Tomas J. McDonnell iš New Yorko.

"Katalikų Tikėjimo" Užsakyta Virš 300,000 Kopijų

Katalikų Universitetas Amerikoje yra išleisęs trijų tomų Katekizmą "Catholic Faith", kurio šiomis dienomis jau užsakyta virš 300,000 kopijų. Naujasis katekizmas paremtas Kardinolu Gasparri žymiuoju "Katalikų Katekizmu". "Catholic Faith" ruoštas penkeris metus ir remiamas 60 vyskupų.

KAUNAS (E) — Pradėtas daryti projektas Biržų giriai, kuri apima 14.380 ha pelkėto ploto, nusausinti. Ateinanti pavasarį žadama pirkti dvi žemkases, kurių viena kainuos apie 50,000 lt. ir iškas per valandą nuo 30 iki 5. kubinių metrų žemės.

Remkite Savuosius Biznieriūs

Lietuvos Sodžius Prieš 50-60 Metu

Rašo Meškuitis

(Tęsinys)

Višnaraušienė visą amžių, mūsų atminime, buvo piemenų viršininkė.

Budrio brolis vengdavo draugiško gyvenimo. Apie jį nieko nebuvo girdėti.

Danasėliai tarnavo ir tik po mykulių grįždavo trumpam laikui į savo namus.

Danasas kalvis — tvirtas, tylus, gan taupus žmogus, vėliau jis nusipirko ūkį.

Štai, ir visi bus Gibaičių gyventojai anais laikais, neskaitant jų šeimos ir samdininkų.

Šiandien jų nebėra, išėjus buvusį jauniausįjį Stasį Vaitiekūną. Buvo gi tai laikai savo paprastumu savotiškai gražūs, ramūs, buvo tai atskiras kaimo pasaulis, kuriam platus modernus pasaulis nežinomas, kaip mums šiandien žinomi Marso gyventojai.

Siaulių miestas su kai kuriomis išgrįstomis gatvėmis ir su vienu, kitu dviejų aukštų mūro namu buvo telankomas parduoti javus ir kitus ūkio produktus, pamatyti jomarką, ištroškusiatsi įsigerti smulkėse mieste, ar kur pakelyje.

Kas ten toliau randasi, kam žinoti! Jeigu kam kada tekdavo nuvažiuoti į Mintaują, ar Rygą su linais, ar Pamušės vandenio varomą malūną, tai buvo laikomas "buvalu" žmogumi, daug mačiusiu. Užtat sodžiaus gyventojai visa siekla ir širdimi prisirišę buvo prie savo gimtojo kampelio, savo namelių, laukų ir tūklėlių.

Kaimo aplinkuma taip buvo susijusi su jų siela, kad ją apleisti būdavo taip sunku, kaip sunku ligonini pernešti kokią operaciją. Mergaitė išteka į kitą sodžių, grandžiai apverčia savo namelius, kur augo; takelius, kuriais vaikščiojo; eina per kiemus atsiveikinti su šeiminkėmis, puola joms po kojų, būčiuoja kelius su karčiomis asaromis ir širdgela, nes reikia persiskirti. Atsiveikininimas su tėveliais, broliais ir sesutėmis būdavo gilios, kilnios dramos

scenos. Berniukas sodžiuje augęs, kai išeina užkurioms, ar reikia eiti į kariuomenę, be gilios širdgėlos negali atsiveikinti su savaisiais ir sodžiumi; pasidaro alaus, kviečia draugus ir artimuosius išleistuvėms ir čia be asarų ir susigraudinimų neapsėidavo; išvažiuavęs nepamiršta savo gimtojo kampelio, rašo pats, ar per kitus graudžias "gromatėles" ir nepamiršta visus, visus sveikinti. Tas gilus ir tvirtas prisirišimas prie gimimo ir augimo vietos — tai charakteringa sodžiaus gyventojų sielos ypatybė.

Anais laikais visi dėvėdavo naminio darbo, namie siūtus drabužius. Tiek milą, tiek drobę ausdavo šeiminkės savo šeimai, taip kad mergaitė prie tėvų pirm ištekėjimo turėjo išmokyti verpti, austi ir ūkio ruošos. Rūbus siūdavo kaimo siuvėjai, kurie kviečiami buvo iš sodžiaus į sodžių, iš kiemo į kiemą ir tenai apsiūdavo visą šeimyną. Mūsų apylinkėse plačiai buvo žinomas siuvėjas žydas Leizeris. Bendrai, visur žydai siuvinėdavo, bet apie Joniškį ir Grudžius pradėjo rasti ir lietuvių. Vasarą per darbymetį vyrų nešiodavo vien apatines kėlines ir marškinius su šalbierka, ar be jos. Apvalinei vartodavo darbu ir bažnyčiai nagines, bet šieną plovė basi. Jaunesnieji dėvėdavo (tik ne darbu) batus su aulais; paprastai aulus laikydavo virš kėlinių, tačiau pažangesnieji pradėjo kėlines užleisti ant aulų, juos pasekė dauguma jaunųjų. Moterys, mergaitės važiuojant į svečius, ar einant į bažnyčią pradėjo dėvėti žemverkus (batelius), kuriuos dažniausiai nešė surištus į skepetaitę ir tik gaspadoj juos užsimaudavo.

Įdomi yra anų laikų sodžiaus gyventojų psichikos struktūra. Ji nėra labai sudėtinga, turi, natūralų, katras individas, savo pobūdį, tačiau turi ir bendrą, kurį galima pavadinti natūraliai - krik-

ščionišku. Taip, gryna gamta ir krikščionybė sudaro kaimiečio dvasios kultūros pagrindą. Tos kultūros šaltiniai — tebeveikusios ir tebegyvausios žmonių tarpe pasakos, patarlės, senovės papročiai, ypač dominuojančiai veikianti Bažnyčia su doros mokslu, krikščioniškais principais, savo išviršutiniu kultu. Anais laikais vaikų sieloms išpūdingai veikė vyresniųjų gražios pasakos. Vaikeliai iš tėvų, ar "daraktorių" įguldavo sąmonės apie Dievą — Aukščiausiąją Esybę ir būsimąjį gyvenimą, gilios pagarbos Bažnyčiai ir Jos kultūrai. Tuo laikų dauguma nemokėjo nei skaityti, nei rašyti, kiti mokėjo skaityti vien rytmetines maldas ir litanijas iš malda-

knųgės, kiti savo mokslą davėdavo iki stacijų, ar Do-

vydo psalmių. Rusų valdžiai stropiai daboja, kad nepasirodytų bet koks lietuviškas spausdintas, maldaknygė iš Prūsų slapčia partraukta buvo mylimiausia ir populiariausia kaimo literatūros knyga. Rečiau kam tekdavo gauti kokia kita knygutė, vėliau laikraščiai "Aušra", "Apžvalga". Kuomet žmonės matydavo kunigą, ar kitą ką skaitant knygą, sakydavo "meldžiasi", nes manydavo, kad šventos knygos tepsausdinamos ir kas spausdinta - parašyta, tai šventas daiktas. Taigi maldaknygės, šventųjų gyvenimai ir dorinio - religinio turinio pasakaitės buvo vienintelis iš knygų gaunamas dvasios penas.

Kunigas turėjo kaimo žmonėms didelį, imponuojantį autoritetą ir galingą įtaką; viešai mokinas ir baras žmones už kaltes, liturginiuose rūbuose vadovaujams viešose pamaldose turėjo viršesni, negu žmogiškąjį autoritetą. Atėję į bažnyčią žmonės noriai klausė kunigo pamokslų, godžiai gaudė gražesnius ar skaudesnius žodžius, dalyvavo su pamėgimu visose pamaldose ir bendram giedojime. Tas viškas darė jiems gilaus išpūdzio ir geros įtakos. Mėgdavo jie atpuskus (atlaidus), važiuodavo į kaimynines bažnyčias paklausti naujų pamokslininkų pamokslų, eiti šv. Sakramentų. Per atlaidus klausyklos būdavo apgultos nuo pat ryto ne mažiau, kaip New Yorke Radio City teatras būna apgultas norinčių patekti į vidų. Patys pasilinksminimai, puotos tampriai rišasi su religija. Bankietus keldavo religinio kokio akto proga: krikščionyse, šermenyse, vestuvėse, didžiosiose parapijos atlaiduose. Vaisėse pirmąją ir svarbiausiąją vietą užimdavo namie darytas alus. Be alaus nėra meilės (vaisinimo), be alaus neįmanomas ir negirdėtas visoj apylinkėj bankietas. Prašant į kokią iškylą, sakysim krikščionyse, nesakoma "prašom į krikščionyse", bet "prašom ant alaus". Nagi ir gerdavo to alaus panašiai kaip Amerikos lietuviai per piknikus. Pasidarius aiaus ūkininkas siunčia savo kaimynams po asotį kostuvių, be to bedarant alų, pamačius kaimyną, ar kaimynę, juos būtinai kviesdavo paragauti alučio iš rūgstančio kubilo. Alumi vaisindavo svečius, prie

alaus sudarydavo bičiulystę, susitaikindavo priešai. Šeiminkas, norėdamas pamylėti savo kūną, ar prietelį, pastarajam atvykus ant alaus, nu-

veda jį į alkierušką, duoda vieną, dvi čerkikes degtinės ir tiek, daugiau jos nieks nematys.

(Bus daugiau)

NAPPY

By Irv Tirman

Siomis dienomis Pacificke siautė didelė audra. Long Beach, Calif., pakraščiais, vilnims atsimušus į sieną, vanduo iškil-davo iki 50 pėdų aukščio. Vietomis buvo pavojus gyventojams (Acme telephoto)

čionišku. Taip, gryna gamta ir krikščionybė sudaro kaimiečio dvasios kultūros pagrindą. Tos kultūros šaltiniai — tebeveikusios ir tebegyvausios žmonių tarpe pasakos, patarlės, senovės papročiai, ypač dominuojančiai veikianti Bažnyčia su doros mokslu, krikščioniškais principais, savo išviršutiniu kultu. Anais laikais vaikų sieloms išpūdingai veikė vyresniųjų gražios pasakos. Vaikeliai iš tėvų, ar "daraktorių" įguldavo sąmonės apie Dievą — Aukščiausiąją Esybę ir būsimąjį gyvenimą, gilios pagarbos Bažnyčiai ir Jos kultūrai. Tuo laikų dauguma nemokėjo nei skaityti, nei rašyti, kiti mokėjo skaityti vien rytmetines maldas ir litanijas iš malda-

knųgės, kiti savo mokslą davėdavo iki stacijų, ar Do-

vydo psalmių. Rusų valdžiai stropiai daboja, kad nepasirodytų bet koks lietuviškas spausdintas, maldaknygė iš Prūsų slapčia partraukta buvo mylimiausia ir populiariausia kaimo literatūros knyga. Rečiau kam tekdavo gauti kokia kita knygutė, vėliau laikraščiai "Aušra", "Apžvalga". Kuomet žmonės matydavo kunigą, ar kitą ką skaitant knygą, sakydavo "meldžiasi", nes manydavo, kad šventos knygos tepsausdinamos ir kas spausdinta - parašyta, tai šventas daiktas. Taigi maldaknygės, šventųjų gyvenimai ir dorinio - religinio turinio pasakaitės buvo vienintelis iš knygų gaunamas dvasios penas.

Kunigas turėjo kaimo žmonėms didelį, imponuojantį autoritetą ir galingą įtaką; viešai mokinas ir baras žmones už kaltes, liturginiuose rūbuose vadovaujams viešose pamaldose turėjo viršesni, negu žmogiškąjį autoritetą. Atėję į bažnyčią žmonės noriai klausė kunigo pamokslų, godžiai gaudė gražesnius ar skaudesnius žodžius, dalyvavo su pamėgimu visose pamaldose ir bendram giedojime. Tas viškas darė jiems gilaus išpūdzio ir geros įtakos. Mėgdavo jie atpuskus (atlaidus), važiuodavo į kaimynines bažnyčias paklausti naujų pamokslininkų pamokslų, eiti šv. Sakramentų. Per atlaidus klausyklos būdavo apgultos nuo pat ryto ne mažiau, kaip New Yorke Radio City teatras būna apgultas norinčių patekti į vidų. Patys pasilinksminimai, puotos tampriai rišasi su religija. Bankietus keldavo religinio kokio akto proga: krikščionyse, šermenyse, vestuvėse, didžiosiose parapijos atlaiduose. Vaisėse pirmąją ir svarbiausiąją vietą užimdavo namie darytas alus. Be alaus nėra meilės (vaisinimo), be alaus neįmanomas ir negirdėtas visoj apylinkėj bankietas. Prašant į kokią iškylą, sakysim krikščionyse, nesakoma "prašom į krikščionyse", bet "prašom ant alaus". Nagi ir gerdavo to alaus panašiai kaip Amerikos lietuviai per piknikus. Pasidarius aiaus ūkininkas siunčia savo kaimynams po asotį kostuvių, be to bedarant alų, pamačius kaimyną, ar kaimynę, juos būtinai kviesdavo paragauti alučio iš rūgstančio kubilo. Alumi vaisindavo svečius, prie

alaus sudarydavo bičiulystę, susitaikindavo priešai. Šeiminkas, norėdamas pamylėti savo kūną, ar prietelį, pastarajam atvykus ant alaus, nu-

veda jį į alkierušką, duoda vieną, dvi čerkikes degtinės ir tiek, daugiau jos nieks nematys.

(Bus daugiau)

KIDS — HER FIRST LOVE

INTERNATIONAL CARTOON CO. N.Y. 199

RŪTOS DARŽO VARTŲ UZDARYMO

PIKNIKAS

Spalį 22, 1939. 3:30 val. p. p.

PROGRAMOJE DALYVAUJA:

- Ristių Trys Poros.
- Politinis Lošimas: Chamberlain, Daladier, Mussolini, Stalin, Hitler.
- Dariaus-Gitėno Posto Jami Muzikantai.
- Eva Širvaitės Solo.
- J. Brazaičio Sektetas.
- Trys Chorai: Šurum-Burum, Šakar-Makar ir Panevėžio Choras.
- Dr. P. J. Barikis su prakalba.
- Pianistas: K. Sabockis.
- Klasiškus Sokas Sokas: Edv. Oksas ir Genovaitė Brazaitytė.
- Salėje Muziką Geos I. Šimūčio, Jr. Orkestra — "The Toppers".
- Darže Gros V. Radzevičiaus Suvalskinė Orkestra.
- Bus ir Kiti Panarginimai.

Kviečia visus — Darže Įkūrėjai ir Eks-Kareiviai.

"THINGS THAT NEVER HAPPEN"

FEDERAL HOME LOAN BANK SYSTEM

PASKOLOS
Greitai ir Pigiai ant...
1-MŪ MORGIČIŲ

FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION

Dividendai ant padėtų pinigų išmokami Vas. ir Rugs. mėnesiuose KIEKVIENO TAUPYTOJO TAUPINIAI APDRAUSTI IKI \$5,000. per Fed. Savings and Loan Insurance Corp., Washington, D. C.

OFISO VALANDOS: Antradi. ir Trečiadi. nuo 9 v. ryto iki 5 v. v. Pirmadieni. Ketvirtadieni. ir Šeštadieni. nuo 9 v. ryto iki 8 v. v.

St. Anthony's Lithuanian Parish Building & Loan Association
Joseph F. Grubauskas, Sec'y
1500 So. 49th Court, Cicero, — Phone Cicero 412

Naujausios Lietuviškos Knygos

VISOS YRA RINKTINĖS DVASISKO TURINIO
Dvasiškiškai jos yra ypatingai įdomios, skaitytinos

- LEKCIJOS IR EVANGELIJOS — Antroji pataisyta ir papildyta laida, su kirčiais... \$2.25
- NAUJASIS TESTAMENTAS — Antroji pataisyta laida, su kietais viršeliais... \$1.50
- TIKĖJIMO SKYDAS — Parašė Kun. J. Zidaničius. Autoriaus leidinys... \$1.00
- KANČIŲ LIUDININKAI (Septimios Evangelijos Leģendos) — Parašė Giovanni Papini; vertė Vetusius... \$0.50
- KENGLANTIS KRISTUS (Mąstymai) — Parašė Kun. J. Aleksa, M.I.C., Kauno Sem. Dv. Tėvas... \$0.50
- ŠVENTASIS RAŠTAS, Senojo ir Naujojo įstatymo. Išleido Kauno Arkivyskupas-Metropolitą Juozapas Skvireckas. Ketvirtas Tomas... \$4.00
- PAŠAUKIMAS Į DVASINĮ LUOMĄ — Parašė Kun. P. Vaitukaitis... \$0.25

Skubėkite pirkti šias knygas kol jų dar yra, nes žmonės beveik pusę jau išpirko. Kreipkitės šiuo adresu:

DRAUGAS PUBLISHING CO.
2334 So. Oakley Ave., Chicago, Ill.

Katalikiškas Laikraštis Yra Jūsų Geriausias Draugas. Kaip Toksai, "Draugas" Užsipelnijs Jūsų Pilnos Paramos.

SOCKO THE SEADOG

By Teddy

Žuvis, Kurias Valgė Rusijos Caras

Aukštadvario apylinkės vaizdai. — Karbūvių kalno paslaptys. — Penkiolika tvenkinių, kuriuose auginami upėtakiai

(L. A.) Aukštadvaris, netoli administracinės sienos, yra graži Dzūkijos iškarpa. Apsuptas aukštumų, kurių kloniuose telkšo mėlyni ežerai, ir miškų. Pats miestelis pergyvenęs visą eilę mūsų žemėje vykusių praeities karų. Už miško netoli Aukštadvario yra kalnelis, vietos žmonių vadinamas kryžių kalnu. Sako, kad senais laikais ant to kalnelio buvęs tiesiog kryžių miškas. Tačiau metai po metų sviro žemėn kryžius po kryžiaus ir šiandien tebėra likęs tik vienų kryžiaus pasviręs lienuo. Čia, žmonių tvirtinimu, po kažkurio karo buvę daug palaidota žuvusių karių. Ir kitose Aukštadvario apylinkėse daug kur aptinkama žmonių griaučių.

Prie pat miestelio yra sukilimo metų menas aukštokas kalnelis. Sakoma, kad sukilimo metais šio kalno viršūnėje buvo įrengtos kartuvės sukilėliams karti. Jose buvęs pakartas vienas dominikonas ir keletas kitų sukilėlių, kurie čia pat esą užkasti. Nuo karbūvių kalno atsiveria turiningi Aukštadvario vaizdai. Po tojomis sutvaska miestelį supa šeši ežerai ir gojais apaugusios atkalnės. Atrodo, kad visa apylinkė yra savotiška medžiuose skęstanti sala, išraižyta ežerų.

Įdomios Aukštadvario senosios mišrios kapinės. Jose buvo laidojami ir katalikai. ir provoslavai; Šias kapines buvo įkūrę vietos dominikonai, kurie čia turėjo vienuolyną ir dar Zigmanto Augusto laikais

Piknikų Pabaigtuvių Proga

Į RŪTOS DARŽĄ

Pradedama kelti į Piknikų Pabaigtuves Spalio 22 d., 19-39 — visiems pažįstamas Telšių Kupėčius.

buvo įkūrę lenkišką mokyklą. Vienam kitam dominikonui įsimaišus į sukilimą, vienuolynas buvo uždarytas. Jo vietoje — tuose pačiuose rūmuose buvo įkurtos kareivinės, Aukštadvario įgulos kareivinės. Aukštadvario įgulos mirusieji kariai buvo laidojami tose pačiose kapinėse ir nuo to meto jos gavo mišrių kapinių vardą. Paskutiniaisiais metais mišriosios kapinės buvo gerokai apeleistos. Mirusieji buvo laidojami naujosiose kapinėse.

Į mišriasias tik retkarčiais įkisdavo kokį netikrą kataliką, — pasakoja aukštadvariškiai.

Prieš metus mišriosios kapinės jau aptvarkytos, aptvertos nauja tvora. Dabar jose jau daugiau laidojama aukštadvariškių. Daug kas nori būti mišriosiose kapinėse palaidotas dėl to, kad jose jo giminės buvo laidojamos kartų kartos.

Taurinių žuvų ūkyje

Aukštadvarioje yra gražiai įrengtas Dr. VI. Mongirdo upėtakių ūkis, kuris veikia nuo 1908 metų. Toje vietoje, kur šiandien auginami Kalifornijos vaivorykštiniai upėtakiai, anksčiau buvo neišbrendami liūnai, čia iš kalnelių srovėna visa eilė šaltinių, kurie savo nuolatinėmis versmėmis įkal-

nę paversdavo didele klampyne.

— Karvės, patekusios į tas vietas, nepajėgdavo išeiti, — pasakoja Dr. Mongirdas.

Vėliau tie kalnų šaltiniai, trejus metus intensyviai pasidarė, buvo sutvarkyti. Buvusioje klampynėje atsirado penkiolika tvenkinių ir juose paleistos tauriosios žuvis — Kalifornijos vaivorykštiniai upėtakiai. Upėtakiams gėlasis Aukštadvario šaltinių vanduo patiko ir čia jie pradėjo gerai augti. Greit Aukštadvario vardas buvo dažnai minimas prie Rusijos caro stalo, kuris, sako, buvęs didelis šios žuvis mėgėjas.

Anksčiau visoje Rusijoje nebuvo padorus upėtakių ūkių. Tad jų iš Aukštadvario buvo didelis pareikalavimas. Tais laikais Dr. Mongirdo tvenkiniuose augo iki 200,000 upėtakių. Kas metai buvo parduodama iki 3,000 kilogramų. Iš Aukštadvario upėtakiai buvo siunčiami ne tik į Petrapilį caro stalui, bet nemaža jų parveikalaudavo Kijevas, Varšuva, iš kurios mūsų gėluose vandenyse užaugintos žuvis patekdavo ir į Berlyną. Šiuo metu Dr. VI. Mongirdo ūkyje, kadangi nėra didelio pareikalavimo, upėtakių užauginama žymiai mažiau, negu prieškariniais laikais. Per metus apie 1000 kg.

Upėtakis mėgsta šilto vandens. Upėtakis yra tokia žuvis kuri mėgsta tik šaltą vandenį. Šiltas vanduo jai nepakeliamas. — Kai užveisėme upėtakių ūkį kartą įšilo vanduo tvenkiniuose, — pasakoja Dr. VI. Mongirdas, — ir atbėgęs vienas darbininkas pranešė, kad visos žuvis išvertusios pilvus plūduriuoja vandens paviršiuje. Tad nuolat vasarą reikia matuoti vandens temperatūrą. Kai tik jis pradeda kiek daugiau šilti — iš šaltinių paleidžiama didesnė srovė. Iš viso upėtakiai yra jautri žuvis ir reikalauja didelės priežiūros, kuri prasideda perykloje ir baigiasi, kai upėtakis pardavimui išimamas iš tvenkinio. Upėtakis yra plėšrus. Jis net plėšresnis už lydį. Dėl to mažesniuosis visada reikia atskirti nuo didesniųjų, kad galimai didesnis skaičius jų galėtų užaugti. Paprastai būva laikomi veisliniai upė-

Upėtakis mėgsta šilto vandens

Upėtakis yra tokia žuvis kuri mėgsta tik šaltą vandenį. Šiltas vanduo jai nepakeliamas.

Kai užveisėme upėtakių ūkį kartą įšilo vanduo tvenkiniuose, — pasakoja Dr. VI. Mongirdas, — ir atbėgęs vienas darbininkas pranešė, kad visos žuvis išvertusios pilvus plūduriuoja vandens paviršiuje.

Tad nuolat vasarą reikia matuoti vandens temperatūrą. Kai tik jis pradeda kiek daugiau šilti — iš šaltinių paleidžiama didesnė srovė.

Iš viso upėtakiai yra jautri žuvis ir reikalauja didelės priežiūros, kuri prasideda perykloje ir baigiasi, kai upėtakis pardavimui išimamas iš tvenkinio.

Upėtakis yra plėšrus. Jis net plėšresnis už lydį. Dėl to mažesniuosis visada reikia atskirti nuo didesniųjų, kad galimai didesnis skaičius jų galėtų užaugti. Paprastai būva laikomi veisliniai upė-

Upėtakis mėgsta šilto vandens

Upėtakis yra tokia žuvis kuri mėgsta tik šaltą vandenį. Šiltas vanduo jai nepakeliamas. — Kai užveisėme upėtakių ūkį kartą įšilo vanduo tvenkiniuose, — pasakoja Dr. VI. Mongirdas, — ir atbėgęs vienas darbininkas pranešė, kad visos žuvis išvertusios pilvus plūduriuoja vandens paviršiuje.

Tad nuolat vasarą reikia matuoti vandens temperatūrą. Kai tik jis pradeda kiek daugiau šilti — iš šaltinių paleidžiama didesnė srovė.

Iš viso upėtakiai yra jautri žuvis ir reikalauja didelės priežiūros, kuri prasideda perykloje ir baigiasi, kai upėtakis pardavimui išimamas iš tvenkinio.

Upėtakis yra plėšrus. Jis net plėšresnis už lydį. Dėl to mažesniuosis visada reikia atskirti nuo didesniųjų, kad galimai didesnis skaičius jų galėtų užaugti. Paprastai būva laikomi veisliniai upė-

tikra pūslė. Kol ji yra — žuvytės nereikalingos maitinti. Vėliau pradamas joms duoti maistas. Peryklos namelyje mažieji upėtakiai, išnykus paklės pūslėi, maitinami 3—4 savaites. Dabar jiems tinkamiausias maistas — sumaltos kepenys.

Po to jau upėtakių prieauglis perkeliamas į prūdus. Į atskirus prūdus perkeliama vienadydžiai upėtakiai ir toliau maitinami. Geriausias jiems maistas — žuvų mėsa. Galima maitinti ir gyvuliena, bet tuomet upėtakis ne toks skanus.

Perkelus upėtakių prieauglį į prūdus ir jam duodant maisto dar reikia daboti jo augimą. Paprastai vieni sparčiau auga, kiti lėčiau. Daugiau paugusieji pradeda gaudyti mažesniuosis. Užtat upėtakių (Tesinys 5 pusl.)

LIETUVIAI DAKTARAI

DR. A. JENKINS (Lietuvis) GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2500 West 63rd Street OFISO VALANDOS: Nuo 1—4 ir nuo 7—9 vakare Taipgi pagal sutartį. Ofiso telefonas PROspect 6737 Namų telefonas VIRginia 2421

LIETUVIAI DAKTARAI

DR. FRANK C. KWINN (KVIECINSKAS) GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 1651 West 47th Street OFISO VALANDOS: 2—4 ir 7—8:30 vakare, ir Pagal Sutartį.

DR. P. J. BEINAR (BEINARAUSKAS) GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 6900 So. Halsted Street TELEFONAI: Ofiso — Wentworth 1612. Res. — Yards 3955. OFISO VALANDOS: 2 iki 4 popietį, 7 iki 9 vakare Trečiadieniais ir Sekmadieniais pagal sutartį.

DR. A. J. MANIKAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS VIRGINIA 1116 4070 Archer Ave. Valandos: 1—3 ir 7—8 Kasdien išskyrus Seređą, Seređomis ir Nedėl. pagal sutartį.

DR. MAURICE KAHN GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4631 So. Ashland Ave. Tel. YARds 0994 Res. Tel. PLAZa 3200 Nuo 10-12 v. ryto; 2-3 ir 7-8 v. vak. Nedėliomis nuo 10 iki 12 val. dieną.

AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIJOS NARIAI

Res. 6056 So. Talman Ave. Res. Tel. GROvehill 0617 Office Tel. HEMlock 4848

DR. J. J. SIMONAITIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Val. 2—4 ir 7—9 vak. Ketr. ir Nedėliomis susitarus 2423 W. Marquette Road

DR. STRIKOL'IS PHYSICIAN and SURGEON 4645 So. Ashland Avenue OFISO VALANDOS: Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vak. Nedėliomis pagal sutartį. Office Tel. YARds 4787 Namų Tel. PROspect 1588

Tel. CANal 6188 DR. BIEŽIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2201 W. Cermak Road Valandos: 1—3 popiet ir 7—8 v. v. REZIDENCĲA 6631 S. California Ave. Telefonas REPublic 7868

Office Phone Res and Office PROspect 1088 3550 S. Leavitt St. Val: 2-4 pp. ir 7-9 vak. CANal 0708

DR. J. J. KOWAR (KOWARSKAS) GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2403 W. 63rd St., Chicago Trečiadieniais ir Sekmadieniais pagal sutartį.

LIETUVIAI DAKTARAI

Tel. YARds 8146. VALANDOS: Nuo 11 iki 12; 2 iki 4 ir 7 iki 9 Pirmadieniais: 2 iki 4 ir 7 iki 9 Šventadieniais: 11 iki 12 DR. V. A. SIMKUS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS ir akinis pritaiko 3343 S. Halsted Street

DR. P. ATKOČIUNAS DANTISTAS 1446 So. 49th Court, Cicero Antradieniais, Ketvirtadieniais ir Penktadieniais Valandos: 10-12 ryto, 2-6, 7-9 P. M. 3147 S. Halsted St., Chicago Pirmadieniais, Trečiadieniais ir Šeštadieniais Valandos: 3—8 P. M.

Tel. CANal 5969 DR. WALTER J. PHILLIPS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2155 West Cermak Road OFISO VALANDOS: 1—4 ir 6:30—8:30 vakare ir pagal sutartį.

DR. F. C. WINSKUNAS PHYSICIAN AND SURGEON 2158 W. CERMak ROAD Ofiso tel. Canal 2346 Ofiso Val. 2—4 ir 7—9 Res. 2305 S. Leavitt St. Res. tel. Canal 0402

DR. CHARLES SEGAL GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4729 So. Ashland Ave. 2-tros lubos CHICAGO, ILL. Telefonas MIDWay 288. OFISO VALANDOS: Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 6 val. po pietų ir nuo 7 iki 8:30 v. v. Sekmad. nuo 10 iki 12 val. ryto

Telefonas HEMlock 6286 DR. A. G. RAKAUSKAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2415 W. MARquette Rd. OFISO VALANDOS: 10—12 val. ryto 2—4 ir 6—8 val. vakare. Trečiadieniais ir Sekmadieniais Susitarius.

DR. MAURICE KAHN GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4631 So. Ashland Ave. Tel. YARds 0994 Res. Tel. PLAZa 3200 Nuo 10-12 v. ryto; 2-3 ir 7-8 v. vak. Nedėliomis nuo 10 iki 12 val. dieną.

DR. A. J. BERTASH GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Ofiso val. nuo 1—3; nuo 6:30—8:30 756 West 35th Street Ofiso Tel. VIRginia 0036 Residencijos tel. BEVerly 8244

DR. T. DUNDULIS 4157 Archer Avenue Ofiso val.: 2—4 ir 6—8 P. M. Residencija 8939 So. Clarendon Ave. Valandos 9—10 A. M. Nedėliomis pagal sutartį.

Tel. CANal 0257 Res. Tel. PROspect 6558 DR. P. Z. ZALATORIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 1821 So. Halsted Street Residencija 6600 So. Artesian Ave. VALANDOS: 11 v. ryto iki 3 popiet 6 iki 9 vakare

Tel. YARds 2246 DR. C. Z. VEZEL'IS DANTISTAS 4645 So. Ashland Ave. arti 47th Street Val.: nuo 9 ryto iki 8 vakaro Seređoj pagal sutartį

DR. V. E. SIEDLINSKI DANTISTAS 4143 South Archer Avenue Telefonas Lafayette 3650 Antradieniais, Ketvirtadieniais ir Penktadieniais 4631 So. Ashland Ave. Tel. YARds 0994 Pirmadieniais, Trečiadieniais ir Šeštadieniais

QUESTION ANSWER Which are the only cough drops containing Vitamin A? (CAROTENE) SMITH BROTHERS BLACK COUGH DROPS

ALEX ALESAUSKAS & SONS Wholesale Furniture Co. 6343 So. Western Avenue REPUBLIC 6051

NAMŲ STATYMO KONTRAKTORIUS REAL ESTATE INSURANCE AND LOANS JOHN PAKEL 6816 S. Western Ave. Phone Grovehill 0306

'KIDS' You're a fine cowboy whatcha afraid of, he ain't afraid of you, but a young one. SPOUSE HE SHOULD GET MAD FOR ENT US BOTH UP THEN MY MA WOULD BE MAD AT ME

KLAUSYKITE New City Furniture Mart RADIO PROGRAMO ANTRADIENIO VAK., 8:00 VALANDĄ, iš stoties WSBC — 1210 kilocycles. Programe dalyvauja St. Louie-Louie Komediška Grupė ir didelė eilė kitų radio žvaigždžių.

LIŪDŲ SUKAKTUVIŲ PROGA

ELENA RAKAUSKIENĖ

1938 metų spalio mėn. 17 dieną, kada Jungtinių Amerikos Valstybių katalikų atstovai garbino Visagalį Dievą Eucharistiniame Kongrese, New Orleans, La., Mirties Angelas aplankė mūsų pastogę ir nuskyne mano gyvenimo darželio mylimiausią gėlelę — mano žmoną — Elenytę Narinkaitę-Rakauskiene.

Velionės giminės, artimieji ir pažįstamieji ta skaudžia žinia buvo sujudinti, tačiau tas liūdnas įvykis skaudžiausiai palietė mane. Iš visų Amerikos kraštų pasipylė už a. a. Elenytę šv. Mišių intencijos, o man plaukė užuojautos pareiškimai žodžiu, telegramomis ir laiškais.

Per laidotuves Chicago ir apylinkių visuomenė, lankydama velionės karstą, taip pat palydint ją į amžinojo poilsio vietą, dalyvaujant seselėms vienuolėms ir dvasiškiams, tuo pareiškė jai paskutinį kartą didelę pagarbą ir meilę. Velionės ir savo vardu daug kartų aš visiems nuosirdžiai dėkoju savo maldose į Jėzų Kristų.

Tokiu pat nuosirdumu, pagarba ir dėkingumu kviečiu visus a. a. Elenytės gimines, geradarius, prietelius, draugus ir katalikų visuomenę pasimelsti, minint mirties metinę sukaktį, už a. a. Elenytės sielą.

Spalio 17 d., metinės sukakties proga, šv. Mišios a. a. Elenytės sielos intencija bus laikomos:

Romoje, prie šv. Petro grabo — kun. prof. J. Vaitkevičiaus, So. Boston, Mass., šv. Petro parapijoj — kun. P. Nirmausko, 8 val. ryto, Paterson, N. J., šv. Kazimiero parapijoj — kun. J. Kintos, 8:30 val. ryto, Worcester, Mass., šv. Kazimiero parapijoj — kun. J. Petraičio, Wilkes-Barre, Pa., šv. Trejybės parapijoj — kun. J. Miliausko, 8 val. ryto, Brooklyn, N. Y., Apriškimo parapijoj — kun. N. Pakalniū, 8 val. ryto, Chicagoje, šv. Kryžiaus ligoninėje (Elenytės mirimo vietoj) — kun. P. Juškevičiaus, 6:15 val. ryto.

Iškilmingos gedulingos pamaldos bus taip pat spalio 17 d., 7:45 rytą, Gimimo švenčiausios Panelės par. bažnyčioje, So. Washtenaw Ave. ir 68ta gatvė, Chicagoje.

Atsimindami savo maldose ir prašydami Dievo amžinosios laimės velionei, o kartu ir sau, kaip mūsų šv. Tikėjimas moko, pelhysime Dievo malonių, reikalingų patekti į amžiną laimę, kad, baigę šios žemės kelionę, kiekvienas galėtume tarti šiuos brangius šv. Povilo žodžius:

“Aš kovojau gerą kovą, pabaigiau bėgti, išlaikiau tikėjimą. Gale man atidėtas teisybės vainikas, kurį duos man aną dieną Viešpats, teisusis Teisėjas; ne tik man, bet ir tiems, kurie myli jo atėjimą”. (2 Timot. 7-8.)

DR. ANTANAS RAKAUSKAS.

Žuvis, kurias valgė Rusijos caras

(Tęsinys iš 4 pusl.)

augintojai augančias žuvis nuolat stebi ir tam tikrais pro tarpiais daro jų atranką. Daugiau paaugusius vienadyžius leidžia vėl į atskirus tvenkinius, kuriuose nėra didelių upėtakių, nes šie mažesnius tuojau sudorotų. Dėl šių priežasčių upėtakių ūkiai reikalauja visa eilė tvenkinių..

Kilogramo upėtakai reikia 15 kg maisto.

Upėtakis lėtokai auga. Trečiametis upėtakis pasiekia iki 200 gramų svorį. Tai jau skai toma, kad yra normaliai augęs. Pvz., šį pavasarį iš ikry išaugę upėtakai trečios vasaros rudenį, pasiekė iki 200 gr svorį, jau bus galima parduoti. Per ilgesnį laiką upėtakis užauginamas iki 10 kilogramų. Bet kol tokį svorį pasiekia, gana daug reikia jam sušerti maisto. Yra apskaičiuota, kad vieno kilogramo upėtakiui iššerti vidutiniškai reikalinga sušerti maisto nuo 12 iki 15 kilogramų. Dėl šių priežasčių upėtakai yra gana brangūs. Jie reikalingi rūpestingos priežiūros, daug gero maisto ir gėlo šaltinių vandens. Tokioje sąlygose išaugęs upėtakis vertas taurios žuvies vardo ir jo mėsa skani. Dėl to dabar kauniečiai taip uoliai lanko “Central” tos gardžios žuvies pavalgyti. Simas Miglinas.

Cook County 790 Naminų Nelaimių

Per pereitus metus Cook County įvyko 790 mirtinų naminių nelaimių, beveik tiek pat kiek automobiliais užmušta (889).

Daugiausia namie įvykstančių mirties nelaimių atsitinka puolant (498), mirtinų apsinudijimai, elektra, šaltis, išsipiovimai etc.

Aukso Grūdėliai

Tiktai tuomet pakilsime aukščiau kultūroje, kuomet išnaudoti.

Turi ką parduoti, ar nori ką pirkti, pasiskelbk “Draugo” Classified skyriuje, kuris duoda gerų rezultatų.

MARIJONA STRAZDIENĖ

Mirė spalio 14, 1939, 1:00 v. popiet, sulaukus pusės amžius. Gimus Lietuvoje, Raseinių apskr., Vaizdgių par., Lopgirių kaime. Amerikoje išgyveno 27 met. Palko dideliame nuliūdime: vyrą Joną, 4 sūnus: Joną, Antaną, Vytautą ir Raymondą, marčią Pauliną, 2 anūkus, Mariją Petronėlę, švogeri Joną Tamasą ir jo šeimą, 2 brolius: Juozapą ir Pranciškų, 2 brolienes: Oną ir Marijoną ir jų šeimą, ir daug giminių, pažįstamų ir draugų. Lietuvoje palko sesuo Marijoną Simkionę ir jos šeimą. Kūnas pašarvotas 11116 S. Spaulding Ave. Laidotuvės įvyks trečiadienį, spal. 18, 15 namu 8:30 val. ryto bus atlydėta į šv. Kristinos par. bažnyčią, 110-tos ir Homan Ave., kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į šv. Kazimiero kapines. Nuosirdžiai kviečiame visus gimines, draugus-ges ir pažįstamus dalyvauti laidotuvėse. Nuliūde: Vyres, Sūnai, Marti, Anūki, Broliai, Brolienes, Švogeriai ir visi Giminiai. Laidotuvių direktorius J. F. Eudeikis, tel. Yards 1741.

Daktaras Petras J. Bartkus, West Sidietis, pradės priimti ligonius naujai atidaryman savo ofise prie Cermak Road, rodos už poros savaitių.

Dr. P. J. Bartkus yra gimęs ir augęs Aušros Vartų parapijoj, baigė mūsų parap. mokyklą, išėjo kolegijos ir universiteto mokslus ir dabar pasirengė patarnauti visuomenei.

Kol kas gyvena 2342 W. 22nd Place. Jis žada pakalbėti spal. 22 d. Aušros Vartų par. salėje, “Rūtos Daržo” vartų uždarymo piknike. Rap.

Sporto žinios

LIETUVOS VYČIŲ BOWLING LYGA

L. V. Bowling Lyga lošia kas trečiadienį, McCormick Club House, West Side.

Sekančios rinktinės dalyvauja lygoj:

West Side C-24
Marquette Park, 2 rinktinės A ir B C-112
Brighton Park C-36
North Side C-5
Vyties Spaustuvė

Be šių šešių rinktinių, kas antra savaitė taipgi lošia merginų rinktinės iš viršminėtų kuopų.

Trečiadienio rezultatai:

Rinktinė	Laimėjo
West Side	2
Marquette Pk. A	2
Brighton Park	3
W. S. Mergaitės	1

Rinktinė	Laimėjo
Marquette Pk. B	1
North Side	1
Vyties Spaustuvė	0
Bri. Pr. Mergaitės	2

Didžiausių skaičių per 3 lošimus padarė Al. Manstavičius — 626 N. S. C-5.

Didžiausių skaičių 1 lošime padarė A Kress — 231 C-112 Marquette Park.

Iš mergaičių, didžiausių skaičių per tris lošimus padarė M. Brazauskaitė — 364 W. S. C-24. Jinai taipgi padarė didžiausių skaičių lošime — 146.

Dabartinis lygos stovis sekamas.

West Side C-24	L. P.
Marq. Pk. 'A' C-112	8 1
Brighton Park C-36	4 2
North Side C-5	1 5
Marq. Pk. 'B' C-112	1 2
Vyties Spaustuvė	0 3

Ateinančių savaitę pranešiu daugiau. Visi kviečiami atsilankyti į lošimus.

F. Balchunas

SKELBKITĖS “DRAUGE”

SKOLINAM PINIGUS ANT 1-MŲ MORGIČIŲ

Kiekvienos įpatos padėti pinigai yra apdrausti iki \$5000.00 po Federal Savings and Loan Insurance Corp., po United States Government prižiūrimi.

Mokame Už Padėtus Pinigus **3 1/2%**

Ofiso val.: 9:00 val. ryto iki 5:00 vak. Pirmadieniais, Ketvirtadieniais ir Šeštadieniais iki 8:00 vak.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
JOHN PAKEL, Pres.

6816 S. Western Ave. Phone GRO. 0306

SARB, IND. LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI KELNER-PRUZIN

Geriausias Patarnavimas — Moteris patarnauja

Phone 9000 630 W. 15th Ave.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS John F. Eudeikis

SENIAUSIA IR DIDžiausia LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGA

AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

Visi Telefonai YARDS 1741-1742
4605-07 So. Hermitage Ave.
4447 South Fairfield Avenue
Tel. LAFAYETTE 0727

DYKAI koplyčios visose Chicago's dalyse

Klauskite mūsų radio programos Antradienio ir Šeštadienio rytais 10.08 valandą, iš WHIP stoties (1480.)
Su Povilu Šaltimiera.

PALAIMINTO RAMONO LULL KASDIENINIS MINTYS

Iš angliško vertė
Kun. Ant. M. Karužiškis

Spalio 16 Diena

“Sakyk, o Kvaily! Kas atsirado pirmiau, tavo širdis ar ba tavo meilė?” Jis atsakė ir tarė: “Ir mano širdis ir meilė atsirado sykiu; nes jei taip nebūtų, širdis nebūtų buvus meilei padaryti, nė meilė apsvarstymui”.

ko ir po operacijos vaikas neteko regėjimo. Be to, vaiko kojų pirštai buvo apačia viršun. (Acme telephoto)

URBA Gėlės Mylintiems, Vestuvėms, Bankietams, Laidotuvėms, ir Puošimams.

GELININKAS
4180 ARCHER AVENUE
Phone LAFayette 5800

A. + A. STANISLOVAS YOZANAITIS

Mirė spalio 12, 1939, 7 val. vak., sulaukęs pusės amžiaus. Gimus Lietuvoje Suvaikų apskr., Igluvos par., Tubiškių km. Amerikoje išgyveno 81 met. Palko dideliame nuliūdime: moterį Oną, po tėvūs Mikalduškaitė, 4 sūnus: Viktorą, Antaną, Stanislovą ir Joną, marčią Vajolą, pusseserį Oną Alexionę ir jos šeimą, pusbrolių Antaną Gustą ir jų šeimą ir daug kitų giminių ir pažįstamų. Lietuvoje palko 2 brolius ir 2 seseris. Kūnas pašarvotas 3930 W. Marquette Road. Laidotuvės įvyks antradienį, spalio 17, 1939, 15 namu 9 val. ryto bus atlydėtas į Gimimo Panelės šv. par. bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į šv. Kazimiero kapines. Nuosirdžiai kviečiame visus gimines, draugus-ges ir pažįstamus dalyvauti laidotuvėse. Nuliūde: Moteris, Sūnai, Marti, Pusseserė ir Pusbroliai. Laidotuvių direktorius John F. Eudeikis, tel. Yards 1741.

REMKITE, PLATINKITE KATALIKIŠKĄ SPAUDĄ

A. + A. PETRONĖLE WAITKUS
(Gyveno po num. 3415 Lituania Ave.)

Mirė spalio 12 d., 1939, 8:35 val. vak., sulaukus pusės amžiaus. Gimus Lietuvoje, Tauragės apskr., Tenėnių parap., Šilgalių kaime. Palko dideliame nuliūdime: sūnų kun. Petrą Waitkų (White), dukterį Veroniką ir žentą Juozapą Raudeliūnus, brolienę Magdaleną ir švogeri Juozapą Malones, švogeri Antaną ir brolienę Veroniką Waitkus ir jų šeimyną, dvi pusseseres: Veroniką Sudaite ir Oną Kiminiene, pusbrolių Petrą Razną ir daug kitų giminių. Lietuvoje palko seserį Barborą Dargienę ir gimines. Priklausė prie Apaštalytės Maldos, Tretininkų, amžino ir Gyvojo Rožančiaus draugijų. Kūnas pašarvotas A. M. Phillips koplyčioje, 3307 Lituania Ave. Laidotuvės įvyks trečiadienį, spalio 18 d. Iš koplyčios 8 v. ryto bus atlydėta į šv. Jurgio parap. bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į šv. Kazimiero kapines. Nuosirdžiai kviečiame visus gimines, draugus-ges ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse. Nuliūde: Sūnus, Duktė, Švogeriai, Brolienes, Pusseserė, Pusbroliai, Sesuo ir Giminiai. Laid. direktorius A. M. Phillips, tel. Yards 4908.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

NARIAI CHICAGOS, CICEROS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ

DYKAI KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

6834 So. Western Ave. GROvehill 0142
1410 S. 49th Court CICero 2109

Anthony B. Petkus

2314 West 23rd Place
Phone CANal 2515
Skyrius 42-44 E. 108 St.
Phone PULLman 1270

Lachawicz ir Sunai

4348 So. California Ave.
Phone LAFayette 3572

J. Liulevičius

3319 Lituania Avenue
Phone YARDs 1138-1139

S. P. Mažeika

3307 Lituania Ave.
Phone YADds 4908

Antanas M. Phillips

1646 West 46th Street
Phone YARDs 0781-0782

I. J. Zolp

4704 S. Western Ave.
Tel. LAFayette 8024

Albert V. Petkus

8354 So. Halsted St.
Telefonas YARDs 1410

P. J. Ridikas

KAS GIRDĖT CHICAGOJ

A. a. Elena Rakauskienę Prisiminus

Rytoj sueina metal, kai mirė žymi mūsų išeivijoje dainininkė a. a. Elena Rakauskienė, dr. Antano Rakausko, Federacijos pirmininko ir dienraščio "Draugo" sveikatos vedėjo žmona.

Sukaktuvių dieną, būtent rytoj 7:45 val. Šv. Panelės Gimimo par. bažnyčioj, Marquette Parke, bus atlaikytos iškilmingos gedulo pamaldos už velionės sielą. Laukiama, kad giminės ir draugai gausingai susirinks pasimelsti.

Sia proga bent trumpais bruožais paduosiu vieną kitą žinelę iš jos gyvenimo ir darbų.

A. a. Elena Rakauskienė buvo pirmą kartą Lietuvių dainininkė solistė. Ji buvo plačiai žinoma ne tik Chicagoje, bet visiems Amerikos lietuviams.

Velionė buvo gimusi Lietuvoje, daktarų krašte. Amerikoje atvyko visai jaunutė būdama. Atvykdama atsivežė tikrai brangią Dievo dovaną — gražų balsą. Savo balsą lavino dainuodama chorose ir pasidavinimo mokytojus. Ilgai netruko, kai jaunutė Elena Narinkaitė pagarsėjo Naujosios Anglijos lietuvių tarpe. Be jos dainų neapsiejo nė vienas svarbesnis Bostono ir apylinkių lietuvių rengimas. Savo dainomis, ypač gražių lietuviškų liaudies dainų dainavimu, kelė savo tautiečių tautiškają sąmonę.

1922 m. spalio mėn. a. a. E. Narinkaitė atvyko į Valparaiso universitetą mokyti. Netrukus ji čia ištekojo už medicinos studento Antano Rakausko. Po kiek laiko persikėlė gyventi į Chicago. Pirmą kartą čia pasirodė, kaip solistė, 1923 m. Federacijos kongreso bankiete. Nuo to laiko chiegiečiai pamėgo ne tik jos dainavimą, bet ir jos

asmenybę. Vyru užbaigus medicinos mokslą 1928 m. ir įstojęs į ligoninę interną, velionė išvyko į Italiją, kad dar geriau išlavintų balsą. Tada ir Lietuvą aplankė. Grįžus atgal vėl džiugina mus savo dainomis, puošia jomis mūsų rengimus, dainuoja "Draugo" metiniuose koncertuose, išsi-populiarizuoja kaip radio dainininkė.

Šios prieš metus užgesusios žvaigždės dainininkės mūsų visuomenė pasigenda. Nuostolis, kokį padarė mirtis, ją išgyvųjų tarpo išplėsdama, ilgai bus jaučiamas. Įvertindami a. a. Elenos Rakauskienės nuopelnus mūsų visuomenei, neužmirškime jos savo maldose.

Žinių - Žimelės

— Magd. Budrienė iš West Side išvešta į miesto ligoninę, ward 61.

— P. Burdulis rado Šv. Antano ligoninėje savo gerą pažįstamą iš Waukegano Z. Kankanauską.

— Buvusis kareivis V. Valentis, sužinojęs, kad Lietuva atgauna Vilnių, ruošiasi vykti į savo kraštą, kur prieš pasaulinį karą tarnavo Troje-kam pulke, Vilniuje.

— Šv. Ražančians Misijos Aušros Vartuose iškilmingomis pamaldomis baigėst praeitą sekmadienį.

— Gerus Misijų pasiryžimus įgyvendinti ir visą gyvenimą įprasminanti padės visiems katalikiškoji spauda: "Draugas" ir "Laivas". Užsisakykite tuos laikraščius bent metams sau ir savo pažįstamiems ir pajusite jų gerą įtaką.

— Oficialiai "Draugo" vaju prasidės lapkričio 19 d., minint 30 metų "Draugo" sukaktuves; bet "Draugą" užsisakyti galima ir anksčiau.

— Politinis lošimėlis, kurį atliks "Rūtos" darže spalio

Eureka miestelio (Ill.) gyventojai kas met rengia dynų (pumpkin) festivalą. Čia matome šių metų to festivalo karalienę Mary Baker. (Acme telephoto)

22 d. žinomieji "politikieriai", tenka keisti pareikalavus Lietuvai Klaipėdos ir Suvalkų. "Hitlerini" dreba pakinkiai, ar pajėgs atsispirti "Stalinui". Ateikit, pamatysit.

— Spalių 22 d. "Rūtos" darže bus "Vartų Uždarymo"

piknikas. Jo programa gausėja. Buvo skelbta ir tikrai bus: ristikų 3 poros, politinis lošimas su Hitleriu ir Stalinu, įvairių profesionalų atstovai, o be to bizn. W. J. Kareiva žada dalyvauti su Dariaus - Girėno posto No. 271 unimormuotais muzikantais. Ieva Širvaitė dainuos solo. Dalyvaus šie chorai: iš Roselando "Šakar - Makar" choras; iš Brighton Park "Šurum - Burum sesučių" choras; iš West Side Panevėžiečių choras. Darbus bufete ir kitur atliks daržo įkūrėjai ir ekskareiviai.

Amerikos Raudonojo Kryžiaus Pagalba Europai

Neįvardintas laivas šiuo laiku veža Europon karo sužeistiesiems 99 dėžes bandžo.

Rengiamas jau ir antras siuntinys moterų ir vaikų drabužių ir ligoninių reikmenų. Šiame siuntinyj bus virš 30.000 drabužių, kuriuos pagaminos Chicago ir 25 kitų didesniųjų miestų Raudonojo Kryžiaus moterys.

DOVANOS UŽ DOVANAS

Chicago, Illinois. — Siemet sueina 25 metai, kai brolis Vladas, M.I.C., darbuojasi šiame mieste. Tad, per šios "Draugo" jubilėjaus metus buvo pasitarta padėti broliui Vladiui jo našta nešti įtaisant jam naują adresų mašiną, kad lengviau galėtų pasiekti visus sandarbininkus.

Pirmutiniai, kurie prisidėjo prie šio kilnaus tikslo, paaukodami sidabrinį dolerį, tai yra Salomėja ir Ant. Kavaliauskai, gyv. 5041 S. Artesian Ave., Chicago, Ill.

Rūtos daržo įkūrėjai ir ex-kareiviai: tarėsi tuo tikslu suruošti piknikų pabaigtuves ryšium su uždarymu Rūtos daržo iki ateinančio pavasario. Tai įvyks sekmadienį, spalio 22 d. Publika linksmisins Rūtos darže ir salėje, ir pasidžiaugs gražia programa.

Šio pikniko pelnas skiriamas naujos adresų mašinos fondui. Visiems "Laivo" skaitytojams, kurie prisidės prie šio fondo su auka, bus prisiūsta po graži Kūčių plotkelė. Iš anksto tariame nuosirdžiai ačiū. Aukus siųskit sekančiais: *Brolis Vladas, M.I.C., 2334 So. Oakley Ave., Chicago, Illinois.*

LIETUVIŲ KALBOS GRAMATIKA

SKIRIAMA AMERIKIEČIAMS

parašė

Kun. Dr. Jonas Starkus, Marianopolio Kolegijos Prof. Gramatika gerai sutaisyta ir patartina kiekvienam lietuviui ją įsigyti, ypač labai puikus vadovėlis mokykloms.

Knyga apdaryta kietais, patvariais viršeliais.

Kaina \$1.00

Užsakymus siųskite:

DRAUGAS PUBLISHING CO.

2334 South Oakley Avenue Chicago, Illinois

KAS RYTELJ... KLAUSYKIMĖS... KAS RYTELJ ŠALTIMIERO LIETUVIŠKŲ RADIO PROGRAMŲ

10 val. ryto... W H I P... 10 val. ryto (1490 Kilocycles)

Kaimiečių Kapelija * Aidų Aidai Kvartetas * Pipirai * Šurum Burum Sesutės * Trys Lietuviškos * Bartų Seimyna * Dėdė Brukas * Poezijų Vainikas * Algirdas Brazis * Florencia Balsiūtė * Elena Pečiukaitė * Jonas Rukštala * Mikas Overlungas * Kristina Krisčiūnaitė * ir Juzutė Mileritė *

W H I P... 10 val. ryto iki 11 val. W H I P Kas Ryta * Kas Ryta

Muzikas Juozapas Brazaitis, žymus veikėjas ir vargonininkas Aušros Vartų par. Chicagoje.

Jis prisideda prie brolio Vlado, M.I.C. 25 metų darbuotės Chicagoje sukaktuvių, kurių minėjimas bus "Rūtos" Darže ir salėje spalio 22 d. Pradžia 3:30 val. popiet.

She's pretty as a picture, but.....

No one can tolerate halitosis (bad breath). It can ruin almost any girl's popularity... her closest friendships. Food fermentation in the mouth is said by some authorities to be a major cause of halitosis. And the insidious thing about this offensive condition is that anyone may have it and never realize it. Friends know, of course... only too well. But, unfortunately, it is such a delicate subject they won't tell. So don't gamble with your social opportunities and your happiness by taking unnecessary chances. It is so simple to take precautions by gargling with pleasant-tasting Listerine Antiseptic—mouth fermentation is quickly checked and its odors are overcome. Get the Listerine Antiseptic habit. Use it... morning and night, and before all important engagements. Lambert Pharmaceutical Company, St. Louis, Missouri.

LISTERINE for HALITOSIS (BAD BREATH)

UŽSINKITES "DRAUGE"

TURTAS VIRŠ \$3,500,000.00
ATSARGOS KAPITALAS - \$250,000.00

Dabar mokam 3 1/2% už padėtus pinigus. Duodam paskolas ant namų 1 iki 20 m.

STANDARD FEDERAL SAVINGS

and LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

4192 ARCHER AVENUE SAVINGS FEDERALLY INSURED JUSTIN MACKIEWICH, Pres.

NAUJAUSI IR GERIAUSI RAKANDAI PIGIAUSIA KAINA — CASH ARBA BARSKIS FURNITURE HOUSE, INC. "THE HOME OF FINE FURNITURE" SINCE 1904 1748-50 W. 47th St. Phone Yards 5069

Pranešimai

D. L. K. Vytauto draugijos mėnesinis susirinkimas įvyks antradienį, spalio 17 d., 7:30 val. vak., Chicago Lie-tuvių auditorijos svetainėje. Visi nariai privalo būtinai atvykti, nes turime svarbių klausimų svarstyti.

P. K., sekr.

Užsisakykite ir remkite dienraštį "Draugą"

GARSINKITES "DRAUGE"

Kunigai turėtų įsigyti Vyskupo Petro Pranciškaus Bičlo, M.I.C. parašytą

PAMOKSLŲ 400 puslapių knyga. Kaina \$1.75

"DRAUGAS" 2334 So. Oakley, Ave. Chicago, Ill.

THE BRIDGEPORT KNITTING MILLS

F. SELEMONAVICH SVETERIŲ KRAUTUVĖ ATDARA KAS DIENĄ — IR VAKARAIŠ IR SEKMADIENIAIS Telefonas VICTORY 3486 504 WEST 33RD STREET CHICAGO, ILL.

CLASSIFIED

RECEIVERIŲ ISPARDAVIMAS 15 fletų mūrinis, kampinis namas. Mėnesinė renda \$500.00. Kaina \$14,500.00. 4 fletų mūrinis, kampinis namas, 3500 South. \$11,000.00. 6 fletų mūrinis namas, arti 63cijos gatvės. \$12,500.00. 2 fletų namas (cementinis beismontas). \$3,000.00. Taipgi malmone. Teisingas patarnavimas. Chas. Urnich (Urnikas), 2500 West 63rd St., tel. PROspect 6025.

PARDAVIMUI PIGIAI NAMAS Naujas mūrinis namas, krautuvė ir 3 fletai, tinkamas viešajam bizniui. Marquette Park kolonijai. Kaina prieinama. Maksimali ant mažesnio namo, lotų, farmos ar ant nuosavybės kitame mieste. Dėl informacijų matykite: J. Vilimas, 6800 So. Maplewood Avenue, Chicago, Ill.

PARDAVIMUI NAMAS IR BIZNIS Už \$3950.00 nupirkite grosernę įsteigta 30 metų ir mūrinį namą. 2 kambariai užpakaly krautuvė, 5 kambariai virš krautuvės. Telefonas Lafayette 4932, adresas 3948 South Western Avenue.

PARDAVIMUI Parsiduoda tavernas West Englewood'e su keturiu kambariais pagyvenimui. Karštu vandeniu apšildomas. Gera vieta. Atsiskaitite telefonu: GROvehill 3769.

PARDAVIMUI TAVERNAS Parduoti tavernas, gražioj aplinkėje. Vienintelis tavernas per 8 blokus. Kampinis namas su 4 kambariais pagyvenimui. Atsiskaitite: 959 West 71st Street.

PARDAVIMUI NAMAS 4 fletų gražus mūrinis namas, 2 po 4 ir 2 po 3 kambarius, arti Marquette Parko. Senatvė ir ligos verčia parduoti už \$11,950. Imokšt reikia \$5000. Likusius valdžiai išmokėsite kas mėnesį. 7207 So. Francisco Ave. Savininkas A. Sratov'ch, tel. Prospect 3140.

ANT PARDAVIMO Dvieji aukštų namas. Pirmame flo-re yra storas, antrame flo-re — pragyvenimas. Atsiskaitite: 7126 South Rockwell Street, Chicago.

IESKOMA PARTNERIS AR PIRKĖJAS Prie gerai išdirbtos taveranos biznio, kuris randasi geraj vietoj. Apyventu visų tautų žmoniems; kampinis namas. 4 kambariai prie vietos. Parduodama, nes esu viena moteris. Skubiai kreipkitės: 2301 So. Leavitt St., arba telefonuokite SEELey 1742.

UNIVERSAL RESTAURANT

Vestuvim, Krikštynom ir Kitiem Bankietam Stulietiam Patarnavimas. Linkamas Patarnavimas Visiems 750 W. 31st Street A. A. NORKUS, sav. Tel. Victory 9670

